GLOBAL NETWORK INITIATIVE

UDHIBITI WA MAUDHUI NA HAKI ZA BINADAMU

MUHTASARI MKUU

MWANZO WETU

Kanuni za utawala mzuri na haki za binadamu zinafanya serikali kuelewa na kuangazia madhara ya umma na kibinafsi ndani ya maeneo yao ya mamlaka. Kwa sababu watengenezaji sera na wadhibiti kote ulimwenguni wanaendelea kuwa na wasiwasi kuhusu aina mbalimbali za maudhui na tabia mtandaoni, si jambo la kushangaza kwamba wengi wanazingatia jinsi aina tofauti za hatua zinazochukuliwa na mataifa zinaweza kusaidia au kudhuru juhudi za kuangazia wasiwasi hizo.

Global Network Initiative (GNI) ya washikadau wengi ilihakiki zaidi ya[1] miradi kumi na miwili ya kiserikali ya hivi majuzi ambayo inadai kuangazia aina mbalimbali za madhara ya mtandaoni yanayohusiana na maudhui yanayotokana na watumiaji — jambo tunalorejelea kwa upana kama "udhibiti wa maudhui" Tuliangazia mapendekezo ambayo yangeweza kuondoa wajibu na marupurupu yaliyopo yanayohusiana na maudhui yanayotokana na watumiaji. Uchambuzi wetu unaonyesha njia ambazo **utawala mzuri na kanuni za haki za binadamu zinatoa mwongozo wa kudumu** wa jinsi sheria, kanuni, na hatua za sera zinavyoweza kubuniwa na kutekelezwa kwa njia

1. Muhtasari huu unajumuisha uchambuzi wa miradi mingi ya udhibiti wa maudhui lakini sio yote ambayo wanachama wa GNI wametambua kuwa muhimu kufikia wakati muhtasari ulipochapwa kati kati ya mwezi Septemba 2020.

mwafaka na fanisi zaidi. Kwa sababu udhibiti wa maudhui kimsingi unaangazia na kuathiri mawasiliano na maudhui ya kidijitali, tunatumia kanuni za kimataifa za haki za binadamu zinazohusiana na uhuru wa kujieleza na faragha kama lengo letu msingi.

Kanuni hizi za haki za binadamu zilizoidhinishiwa kihistoria zinaweza kuwasaidia watengenezaji sheria kupata njia bunifu na mwafaka za kuwahusisha washikadau, kubuni kanuni zinazofaa malengo, na kudhibiti madhara ambayo hayakukusudiwa. **Serikali zinazoweka haki za binadamu katika upaumbele wa maamuzi na mipango yao kwa njia amilifu wana uwezekano mdogo sana wa kukiuka jitihada zao, na pia zinaweza kufanikisha matokeo zaidi ya ufanisi**, kusawazisha majukumu ya umma na kibinafsi, kubuni marupurupu mwafaka, kuimarisha uaminifu, na kukuza ubunifu.

TULICHOGUNDUA

Ingawa kuna tofauti muhimu kati ya juhudi mbalimbali za udhibiti wa maudhui zilizochunguzwa katika muhtasari huu, nyingi yazo zinashiriki tabia fulani muhimu. Kwa ufafanuzi, miradi hiyo inaathiri usawa wa wajibu katika mfumo ikolojia wa teknolojia ya maelezo na mawasiliano (ICT), na kuleta kiwango fulani cha **kutokuwa na uhakika wa kisheria**, jambo ambalo linaweza kubadilisha uelewa na matarajio ya watumiaji, kuathiri mifumo ya thamani ya maelezo, na kuhatarisha kudhuru sekta ya kampuni za ICT za ukubwa wowote na mifumo yote ya kibiashara. Ingawa hili, kibinafsi, si sababu ya kuepuka udhibiti, serikali chache zimeonyesha juhudi tosha za kuelewa kikamilifu athari za kijamii na kiuchumi za madhara hayo.

Juhudi nyingi za udhibiti wa maudhui pia **zinahitaji au vinginevyo zinahamasisha pakubwa kutumia vipatanishi ili kutegemea zaidi mifumo ya kuchuja kiotomatiki** ili kwa njia amilifu kutambua maudhui au tabia haramu au zisizofaa, bila kujali kwamba mifumo hiyo, kwa hali ya sasa, huenda ikapelekea uondoaji kupita kiasi na kuongeza hatari ya kujifungia mwenyewe.[2] Zaidi ya hili, miradi kadhaa iliyohakikiwa **ingelazimisha vipatanisho ili kuamua kwa haraka uhalali au ukubalikaji wa maudhui ya mhusika mwingine kwenye huduma zake**, na kupelekea madhara ambayo hayakukusudiwa na athari gumu za uamuzi wa sheria, mchakato wa kidemokrasia, uwajibikaji, na utatuaji matatizo.

Aidha, baadhi ya miradi hii moja kwa moja au vinginevyo **inahitaji kufuatilia na/au kubaini usahihi wa maudhui, na kuibua wasiwasi muhimu za faragha**. Watengenezaji haswa wamepewa changamoto katika juhudi zao za kudhibiti huduma za ujumbe wa kibinafsi, nyingi yazo zina usimbaji wa pande zote mbili, ambao unalinda maudhui na usalama wa watumiaji lakini unaweza kufanya udhibiti wa maudhui wa vipatanishi kuwa mgumu.

Hatimaye, juhudi hizi kadhaa **zinatumika kwa upana zaidi kuliko inavyohitajika**. Kadhaa zinaangazia kujieleza ambako ni haramu kwa ufanisi zaidi, na pia kudhibiti maudhui ambayo si haramu lakini ni haribifu. Zingine, ambapo moja kwa moja au kwa

2. *Tazama*, Natasha Duarte na Emma Llansó, "Mixed Message? The Limits of Automated Social Media Content Analysis," Novemba, 28, 2017, https://cdt.org/insights/mixed-messages-the-limits-of-automated-social-media-content-analysis/.

ajili ya lugha isiyo wazi kueleweka, zinatumika kwa kampuni za ukubwa unaotofautiana kwenye ngazi mbalimbali za sekta ya ICT, na kuleta uwezekano wa dhima ambayo haihitajiki miongoni mwa kampuni ambazo hazina uwezo mzuri wa kushughulikia maudhui kwa njia fanisi na mwafaka. Ilhali zingine zinaweka mamlaka ya kudhibiti maudhui hata nje ya maeneo yao, na hata kimataifa, bila kujali athari kwenye haki za watumiaji katika maeneo hayo mengine ya mamlaka na ushirikiano wa kimataifa.

TUNACHOPENDEKEZA[3]

Ili kutambua mikabala fanisi na inayotosha ya udhibiti wa maudhui, mamlaka **za umma zinahitaji kutambua kwamba sekta ya ICT inabadilika daima**. Huduma zinazowezesha kushiriki maudhui yanayotokana na watumiaji zinatofautiana kwa njia muhimu, na sekta ya ICT ina mfumo ikolojia wa vipengele vinavyohusiana ambavyo vinategemewa na sekta, miradi, na fursa nyingi. Mchanganyiko huu wote unashauri uzingatiaji kwa uangalifu wa hatua zinazochukuliwa na mataifa ambazo ni mwafaka zaidi na kubinafsishwa ili kuangazia changamoto maalum. Watengenezaji sheria ni lazima wawe wazi kuhusu vipaumbele vinavyochangia juhudi zao na kuwa tayari kuzingatia mikabala tofauti ya kufanikisha juhudi hizo.

Bahati nzuri, wahusika wengi wanakubaliana na hitaji la kuangazia wasiwasi nzuri za sera za umma kuhusiana na maudhui na tabia haribifu mtandaoni huku wakiheshimu haki za binadamu. Kampuni nyingi za ICT zimekuja kutambua thamani ya sheria na majukumu yaliyobainishwa wazi na hadharani, huku wahusika wa jamii za umma wakiendelea kutoa ushauri mzuri na wa kiutabiri yaliyo na msingi kwenye uzoefu wa matukio halisi kuhusu jamii zilizo hatarini na zilizotengwa zaidi. **Michakato ya maamuzi ya kisheria basi inapaswa kuwa wazi na isiyo ya kushauri, iliyo na msingi kwenye ustadi mpana** ili kuhakikisha matokeo yamefikiwa vizuri na yanategemea ushahidi. Mashirika ya kiudhibiti ambayo hayajachaguliwa kupitia kura pia yanapaswa kuweka kipaumbele uwazi na ushauriano na wahusika tofauti.

Aidha, ingawa serikali zinaweza na zinapaswa kujifunza kutokana na serikali nyingine, wanapaswa pia kutambua kwamba **hakuna suluhu zinazokuja zikiwa kamilifu ili kusuluhisha changamoto gumu za kiudhibiti**. Serikali zinahitaji kuchukua muda kuelewa na kuzingatia hatua ambazo zinaambatana na majukumu ya kimataifa ya haki za binadamu na ambayo ni mwafaka na yanayotosha kwa ajili ya maeneo yao ya mamlaka.

Ingawa ni wazi kwamba kampuni za ICT zina wajibu na majukumu muhimu yakutimiza katika kuangazia madhara ya mtandaoni, **watengenezaji sheria wanapaswa kukataa jaribio la kupatiana wajibu wote wa kisheria kwa vipatanishi kutoka kwa wale wanaotengeneza maudhui haramu**. Hili litaathiri vibaya vipaumbele vya kampuni, kuhamasisha ufuatiliaji mbaya na uondoaji kupita kiasi wa maudhui, na pia haiangazii vya kutosha sababu msingi za maudhui na tabia haribifu.

3. Kumbuka: Mapendekezo yote kamili yanapatikana katika Ambatisho A mwishoni mwa hati hii.

Sheria na kanuni zinazotawala sekta ya ICT pia zinapaswa kuangaziwa na kuchambuliwa vizuri. Watengenezaji sheria wanapaswa kuangazia kwa uangalifu jinsi ambavyo sheria na kanuni zitakavyoathiri kampuni zilizo na mifumo tofauti ya kibiashara, na kujaribu **kuleta huduma tofauti za kidijitali na kuepuka kuweka vizuizi vya kujiunga**.

Kwa sababu hizi zote, **uamuzi unapofanywa wa kudhibiti, serikali zinapaswa kuleta hatua imara ambazo ni wazi, za kusuluhisha, na za uwajibikaji katika juhudi zao**. Hatua hizo zinaruhusu watengenezaji sera na washikadau wengine husika kuelewa kama udhibiti wa maudhui unafanya kazi ilivyokusudiwa, pamoja na kutathmini shughuli na ufanisi wa mashirika ya udhibiti ambayo hayajachaguliwa kupitia kura. Ambapo uzoefu unaonyesha kwamba udhibiti wa maudhui haufanyi kazi ilivyokusudiwa, serikali ni lazima zitambue na kusuluhisha kwa haraka matatizo yoyote yanayoibuka.

MAPENDEKEZO

HALI YA KISHERIA

- Utengenezaji sheria unapaswa kufanywa kwa njia wazi, katika njia ya ushirikiano ambayo inaruhusu maoni tofauti na ya wataalamu, kulingana na uchambuzi wa matukio halisia, na kuambatana na tathmini za athari.
- Kwa kiwango ambacho mamlaka muhimu ya kutengeneza sheria imepewa mashirika huru, weka mbinu amilifu za kufuatilia na uwajibikaji ili kuhakikisha kwamba mashirika hayo yanatenda ili kutimiza nia za umma na kulingana na majukumu ya kimataifa.
- Hakikisha sheria za umma "zinatengenezwa kwa usahihi tosha ili kuwezesha mhusika binafsi kudhibiti tabia yake ipasavyo."
- Mikabala inayoweka vigezo wazi vya vikwazo na kuachia hakimu kufanya uamuzi wa wakati mwafaka wa kutimiza vigezo hivyo.
- Bainisha wazi na kwa usahihi kile ambacho kinapigwa marufuku, na pia ni nani atawajibika kwa kukosa kutekeleza marufuku hiyo.
- Weka matarajio wazi ya hatua ya busara ya kampuni kutokana na ripoti za maudhui haramu.
- Hakikisha sheria zinahitaji uwazi, udhibiti, na suluhu, ili kuepuka "kuonyesha uhuru ambao haujawekewa vikwazo wa kuwekea kipimo uhuru wa kujieleza kwa wale wanaopewa jukumu la utekelezaji."

UHALALI

- Hakikisha kwamba maudhui ambayo yamepigwa marufuku yako ndani ya mojawapo ya "malengo halali" yaliyobainishwa katika ICCPR Art. 19(3).
- Hakikisha kwamba maudhui tatanishi na yanayoudhi hayajapigwa marufuku kwa sababu tu hayaridhishi watumiaji fulani.
- Hakikisha kwamba maudhui ambayo yanaruhusiwa katika muktadha wa analogi pia yanaruhusiwa katika mfumo wa kidijitali.

KUHITAJIKA

- Toa msaada na uwazi ili kuhakikisha "uhusiano wa moja kwa moja na wa papo hapo kati ya kujieleza na hatari."
- Fanya maamuzi ya uangalifu, umma, na ushirikiano ili kuhakikisha sheria ni mwafaka ili kufanikisha kusudi lake la kulinda, ni chombo ambao hakiingilii miongoni mwa vyombo ambavyo huenda vikafanikisha kusudi lake la kulinda, na yanatosha nia inayolindwa.
- Zingatia kwa uangalifu ni aina zipi za huduma za kibinafsi ambazo zimewekewa teknolojia ambazo zinafaa zaidi ili kuangazia wasiwasi maalum, na kuweka juhudi ambapo kuna hatari/athari kubwa zaidi na ambapo zinaweza kushughulikiwa kwa nia fanisi zaidi.
- Ruhusu mifumo na uwezo tofauti wa kibiashara. Zingatia jinsi mahitaji yanavyoweza kuathiri kampuni changa na ndogo, na pia athari zozote ambazo hazijakusudiwa zinazoweza kuwepo kwenye sera ya ushindani.
- Toa mwongozo wazi kuhusu aina halisi ya maudhui na hali zinazohitaji hatua ya haraka au kubwa.
- Bainisha kwa usahihi viwango vya udhibiti mwafaka wa maudhui kulingana na sheria msingi kama vile uwazi, mchakato kamili, na suluhu.
- Ruhusu mkabala wa utofauti na ufanyaji majaribio, pamoja na maudhui "kuwekwa kwenye karantini" na "kushushwa ngazi". Toa njia za kulinda dhidi ya matumizi mabaya kimakusudi na madhara yasiyokusudiwa ya hatua za uondoaji maudhui, pamoja na mbinu za rufaa na suluhu.
- Tumia mahakama kuamua maudhui haramu na uweze matarajio wazi ya vipatanishi, na kutumia ufuatiliaji ili kusaidia uambatanaji na utambuaji kufeli kwa mifumo.
- Hakikisha kuna mbinu imara za suluhu kwa watumiaji ambao maudhui yao yamewekewa vikwazo ili kuepuka kuhamasisha kujifungia mwenyewe na uondoaji kupita kiasi. Fanya hakiki za mara kwa mara au uidhinishaji tena ili iwe sheria, na kuhakikisha kwamba inasalia muhimu na inaendanisha na hali na teknolojia zinavyobadilika.

FARAGHA

- Waza kwa ubunifu kuhusu jinsi ya kuwezesha uwajibikaji kwa wale wanaokiuka sheria huku ukiendelea kuimarisha ulinzi wa faragha kwa wote.
- Tambua kwamba kutojitambulisha na kutumia utambulisho ghushi kunaweza kusaidia watumiaji dhaifu kujilinda kutoka na unyanyasaji.
- Tambua thamani ya usimbaji imara katika kuwalinda watumiaji, huduma za ICT, na mfumo ikolojia wa ICT.
- Hakikisha kwamba mamlaka zinatimiza majukumu ya mchakato kamili na kiwango hitajika cha ushahidi kabla ya kuomba data nyeti za watumiaji.